

SAVANORIŠKOS SOCIALINĖS VEIKLOS GALIMYBĖS VAIKŲ DIENOS CENTRUOSE

OVIDIJUS GRINCEVIČIUS

Kauno kolegijos Sveikatos priežiūros fakultetas, Socialinio darbo katedra

Raktažodžiai: *savanoriška socialinė veikla, vaikų dienos centrai.*

Santrauka

Savanoriška veikla yra pripažinta ir vertinama kaip labai svarbi visuomenės veiklos dalis, atnešanti naudą ne tik savanoriams, bet ir savanorius priimančioms organizacijoms bei visai valstybei. Pagrindinis savanoriškos socialinės veiklos tikslas – pagalba žmogui, visapusiškai gerinant jo gyvenimo kokybę. Lietuvoje į savanorišką socialinę veiklą daugiausia įsitraukia jaunimas, kurio prioritetinė sritis – socialinė veikla su socialinės rizikos grupės vaikais [10]. Taigi svarbu atskleisti savanoriškos socialinės veiklos galimybes vaikų dienos centruose. Straipsnio tikslas – ištirti savanoriškos socialinės veiklos galimybes vaikų dienos centruose. Tyrimo metu nustatyta, kad du trečdaliai respondentų mano, jog savanoriškos socialinės veiklos galimybės vaikų dienos centruose yra didelės. Trečdalis respondentų nurodė, kad vaikų dienos centruose jie dirba su vaikais ir atlieka organizacinius darbus. Mažiau nei pusė respondentų sprendžia vaikų pedagogines, daugiau nei trečdalis respondentų sprendžia socialines ir mažiau nei trečdalis respondentų sprendžia psichologines problemas.

IVADAS

I. Jonutyte (2007), tyrusi savanorišką veiklą, pastebi, kad Lietuvoje savanoriška veikla turi senas krikščioniškas tradicijas, kurios skatina nesavanaudišką pagalbą sau ir artimui. Nuo seno kaime bei religinėse bendruomenėse buvo įprasta pasirūpinti ne tik savo giminaičiais, bet ir kaimynais bei kitais bendruomenės nariais. Sovietiniais laikais bandyta išlaikyti savanorystės formas, tačiau buvo pažeistas esminis principas – savanoriškumas. Jis buvo pakeistas visuomeniniu darbu, kuris skatino priverstinę pagalbą visuomeninio gyvenimo srityse [4, 5]. Lietuvoje savanorystės idėja pradėjo formuotis iš naujo atgavus nepriklausomybę 1990 m. Atgimimo laikotarpis paskatino aktyvesnį piliečių dalyvavimą valstybės kūrimo procese.

Pradėjo kurtis nevyriausybinių organizacijos (toliau NVO) kaip tarpinė grandis tarp valstybės ir žmonių, kuriems reikalinga neatidėliotina pagalba. I. Jonutyte (2007), analizuodama savanorišką veiklą NVO, nurodo, kad pagrindinis nevyriausybinių organizacijos požymis yra savanoriškumas, kadangi ji negauna valstybinių dotacijų ir subsidijų. Joje savanoriškai dirba aktyvūs žmonės, kurie nori spręsti socialines problemas, keisti visuomenę [4, 5]. A. Kariniauskienė (2011), analizuodama Lietuvos Respublikos nacionalinę nevyriausybinių organizacijų vaikų dienos centrų 2002–2004 m. programą, pastebi, kad didžiausia problema – lėšų darbuotojų atlyginimams ir administracinėms išlaidoms stygius [1, 2, 6].

I. Jonutyte (2007) teigia, kad savanoriška veikla yra nukreipta į savanorišką veiklą atliekančio poreikių tenkinimą (savo vertės stiprinimą, naujų įgūdžių įgijimo, asmenybės tobulėjimą, perspektyvų ateičiai užtikrinimą, vienišumo mažinimą ir pan.) ir kitų žmonių poreikių patenkinimą (rūpestį bendruomene, pagalbą kitam žmogui) [5].

A. Kariniauskienė (2011), analizuodama atliktą nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „VILMORUS“ 2010 m. rugsėjo mėn. atlikto tyrimo duomenis savanoriškoje veikloje, akcentuoja, kad savanoriškoje veikloje dalyvauja 20% šalies gyventojų, beveik tiek pat respondentų nurodė savanoriškoje veikloje dalyvaujant jų šeimos narius ir beveik trečdalis – draugus ir pažįstamus. Lyginant su Eurobarometro duomenimis, savanorystės idėja užsikrečia vis daugiau Lietuvos gyventojų – jei 2007 m. savanoriaujančiųjų skaičius sudarė 11 proc., tai 2010 m. jau 20 proc. [1, 2, 6].

Pasak M. Žaltausko (2010), daugumos respondentų, nedalyvaujančių savanoriškoje veikloje, atsakymas, kad nenorėtų arba nežino ar norėtų dalyvauti šioje veikloje (51% ir 34% atitinkamai), rodo, jog savanorystės idėja iki šiol yra mažai žinoma visuomenėje, taip pat kaip ir pačios galimybės dalyvauti visuomeninėje veikloje. Šios priežastys yra įvardintos problemos ašimi. Tai paskatino imtis tyrimo apie savanoriškos socialinės veiklos galimybes vaikų dienos centruose [3, 8].

Europos savanorių centras (*Centre Européen du Vo-*

Iontariat, CEV – Europos organizacijų tinklas, šiuo metu vienijantis 38 savanorystės plėtros institucijas bei savanorių centrus (tarp jų ir Lietuvos Respublikos savanorių centras), atstovaujančius tūkstančiams savanorių vietiniame lygmenyje, 2005 m. išleido Savanorystės Europoje deklaraciją [14]. Ši deklaracija yra skirta įvairių Europos institucijų sprendimų priėmėjams. Jame aiškinama, kodėl savanorystė yra svarbi ir siūlomos konkrečios veiklos, kaip Europos Sąjungos institucijų atstovai, turėdami atitinkamas galias ir kompetenciją, galėtų pripažinti, skatinti bei palengvinti savanorystę Europos Sąjungoje. Šioje deklaracijoje savanorystė apibrėžiama kaip veikla, kuri vykdoma asmens laisva valia, pasirinkimu ir motyvacija, nesiekianti finansinio pelno (neatlygintina veikla), vykdoma organizuotoje aplinkoje (NVO, savanorių centrų ar kitų organizuotų grupių) ir stengiamasi padėti kitam, o ne pačiam savanoriui ir visuomenei apskritai, prisidėdama prie bendrųjų visuomenės vertybių (nors yra pripažinta, kad savanoriška veikla lygiai taip pat yra labai naudinga ir pačiam savanoriui).

S, McCurley, R. Lynch (2001), cituotas A. Kariniauskienės (2011), savanorystę apibrėžia kaip laisva valia pasirinkamą ir pinigais neatlyginamą visuomenės labui skirtą darbą, atliekamą tiek nevyriausybinėse, tiek biudžetinėse organizacijose ar dirbant individualiai [9].

A. Saulaitis (2010) Lietuvoje savanoriais laiko asmenis, kurie laisva valia ir niekieno neverčiami dirba visuomenei naudingą darbą, negaudami už tai atlygio. Savanoriškus darbus gali atlikti tiek Lietuvos Respublikos, tiek Lietuvos Respublikos teritorijoje teisėtai esantys užsienio valstybių piliečiai ar asmenys be pilietybės [13].

Apibendrinama įvairių autorių (J. S. Ellis, 1985; K. Polukordienė, 1997; P. Jordanas & M. Ochman, 1998; B. B. Stallings, 1998; Jh. Wilson, 2000) mintis, I. Jonutyte (2007) savanorį apibūdina kaip asmenį, laisva valia aukojantį savo laiką kitų žmonių labui, nesitikintį už tai atlygio, tačiau siekiantį asmeninio tobulėjimo, įgyjantį patirties bei gaunantį dvasinės naudos, kuria dalijasi su bendruomene, bei prisiimantį atsakomybę už savo veiklą. Minėta autorė teigia, kad žmogaus įsitraukimą į savanorišką veiklą lemia daugelis veiksnių: lytis, amžius, pareigos, socialinė aplinka, statusas visuomenėje ir kt. [7, 12, 16,]. Autorės teigimu, dauguma savanorių yra jauni žmonės. Pagal pasaulinės rinkos tyrimų ir verslo konsultacijų grupės (toliau vadinama *TNS Gallup*) atliktą tyrimą „Lietuvos Anatomija“ (2008), dažniau savanoriauja 15-19 metų amžiaus moksleiviai ir studentai [5, 11, 15].

I. Jonutyte (2007) pabrėžia, kad savanorių amžius ir išsimokslinimas turi įtakos informacijos šaltinių paieškai. Turintys aukštąjį išsimokslinimą žmonės apie savanorystę

tės galimybes sužinojo iš skelbimų, žiūrėdami televiziją ar perskaitę spaudoje; dažnai dalyvauti savanoriškoje veikloje siūlė pažįstami, patys aktyviai ieškojo organizacijos. Neturintys vidurinio išsimokslinimo dažniausiai įsitraukė į savanorišką veiklą, nes joje jau dalyvavo draugai, pasiūlė pažįstami [4, 5, 11].

Savanoriškai socialinei veiklai atlikti svarbiu faktoriu tampa asmens motyvacija minėtai veiklai. I. Jonutyte (2007) nurodo, kad motyvai klasifikuojami pagal įsisąmoninimo lygį, turinį, santykį su aktualia veikla ir prigimtį. Motyvai dar skirstomi į įgimtus ir įgytus. Įgimti motyvai gali būti biologiniai (alkio, troškulio, miego, skausmo vengimas, seksas ir kt.) ir nebiologiniai (smalsumas, manipuliavimas, veiklos, prierašumo ir kt.). Kiti motyvai yra įgyti (valdžios, pasiekimų, saugumo, statuso siekimas ir pan.) [5].

A. Kariniauskienė (2011), analizuodama E.G.Clary ir M. Snyder (1991), išskyrė keturias motyvų grupes, atsižvelgdama į tai, kokias funkcijas savanoriška veikla atlieka: vertybių išraiškos, socialinio prisitaikymo, asmeninių problemų sprendimo ir žinių funkcijas [6].

Norint tinkamai motyvuoti savanorius, svarbu žinoti jų veiklos motyvus. McCurley, R. Lynch (2001), cituota A. Kariniauskienės (2011), išskyrė dažniausiai pasitaikančius motyvus: altruistiniai motyvai bei kiti motyvai [9].

Apibendrinama šiuos motyvus, I. Jonutyte (2007) išskiria pagrindines jų grupes: savanoriška veikla, nukreipta į savo poreikių tenkinimą ir savanoriška veikla, nukreipta į kitų poreikių patenkinimą [7, 11].

Analizuodama savanorišką veiklą, I. Jonutyte (2007) akcentuoja, kad dažniausiai savanorių veiklos sritys ir formos keičiasi, nes savanoriai nuolat efektyviai reaguoja į naujai iškilusias problemas. Savanoriai padeda spręsti socialines, pedagogines ir psichologines problemas [7, 11, 12].

Pagal I. Jonutyte (2007), apibrėžti savanorių funkcijas ir formas yra sudėtinga, nes savanoriai atlieka labai specifines funkcijas skirtingose organizacijose. Kiekvienas savanoris pasirenka veiklą, atitinkančią jo gebėjimus, patirtį ir pan. Taigi savanoriškos veiklos funkcijas įmanoma nagrinėti tik analizuojant konkrečių organizacijų veiklą. Savanoriai, dirbdami vaikų dienos centruose, vykdo funkcijas savo kompetencijos ribose. I. Jonutyte (2007) išskiria tokias dažniausiai savanorių atliekamas funkcijas: konsultavimo, socialinio ugdymo, švietimo ir prevencinę. Kiek rečiau savanoriai atlieka įvertinimo funkciją. Tai vykdoma iš dalies, kadangi savanoriai dažniausiai renka informaciją apie savo globotinius, o ją analizuoja, daro išvadas ir problemas diagnozuoja specialistas. Savanoriai dažniau gina vaiko teises, informuoja

atitinkamas institucijas apie vaiko teisių pažeidimus, bet praktiškai neturi įgaliojimų atstovauti vaikui teisme ir pan. Vadybinę funkciją vaikų dienos centruose dažniausiai vykdo savanorių koordinatorius [1, 2, 7]. Vaikų dienos centruose savanoriai dažniausiai kartu su vaikais leidžia laisvalaikį. Individualiai bendraudamas su vaiku ir nuolat palaikydamas glaudžius ryšius, savanoris atlieka vyresniojo brolio ar vyresnės sesers funkcijas. Taigi atsiranda galimybė suteikti vaikui pozityvaus bendravimo patirtį. Taip pat savanoriai su vaikais vyksta į vaikų vasaros stovyklas. Taigi savanorystė padeda atkurti ryšius su bendruomene, t. y. vaiko mikrosociumu [15, 17].

S. McCurley, R. Lynch (2001), cituota A. Kariniauskienės (2011), pažymi, kad savanoriai pagal įsitraukimo į savanorišką veiklą trukmę skirstomi į ilgalaikius savanorius, trumpalaikius savanorius bei naujo tipo savanorius [5, 6, 9].

Šio straipsnio tikslas – iširti savanoriškos socialinės veiklos galimybes vaikų dienos centruose.

RESPONDENTŲ KONTINGENTAS IR TYRIMO METODOLOGIJA

Tiriamieji. Respondentai buvo 30 netikimybinio tiksliniu būdu atrinktų asmenų, savanoriaujančių Varėnos, Alytaus, Kauno miestų ir rajonų vaikų dienos centruose. Straipsnio autorius dėkoja studentei Astai Kariniauskienei, kuri rengdama baigiamąjį darbą padėjo surinkti literatūros bei tyrimo duomenis šiam straipsniui.

Tyrimo metodai: literatūros analizė, pusiau struktūruota apklausa raštu, statistinė duomenų analizė, naudojant Microsoft Excel kompiuterinę programą.

Respondentų sociodemografinės charakteristikos pateikiamos 1 lentelėje. Kaip matyti 1 lentelėje, didžioji dauguma respondentų yra moterys – 83,3% (25). Vyrai sudarė 16,7% visų respondentų (5). Iš pateiktų duomenų

1 lentelė. Tyrime dalyvavusių socialinę veiklą vaikų dienos centruose atliekančių respondentų sociodemografinės charakteristikos.

Sociodemografiniai duomenys	N (%)
<i>Lytis</i>	
Vyrai	5 (16,7)
Moterys	25 (83,3)
<i>Amžius (metais)</i>	
Nuo 18 iki 21	6 (20)
Nuo 22 iki 25	6 (20)
Nuo 26 iki 34	9 (30)
Nuo 35 iki 44	5 (16,7)
Nuo 45 iki 55	4 (13,3)
Per 55 metų	0 (0)
<i>Išsilavinimas</i>	
Vidurinis	11 (36,7)
Aukštesnysis	7 (23,3)
Aukštasis neuniversitetinis	6 (30)
Aukštasis universitetinis	6 (30)

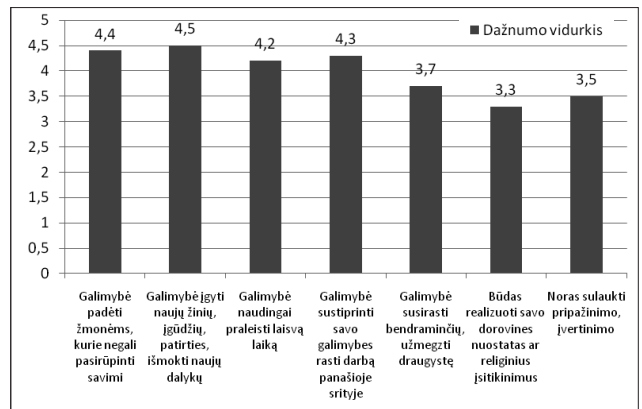
matyti, kad daugiausia respondentų buvo 26 – 34 m. amžiaus grupėje - 30%. 18 – 21 m. ir 22 – 25 m. amžiaus grupėje po 20% respondentų. 35 – 44 m. amžiaus grupėje - 16,7%, 45 – 55 m. – 13,3%. Nebuvo nei vieno respondento per 55 metų amžiaus.

Siekiant tyrimo rezultato glaustumo, tyrimo duomenys pateikiami pagal skales. Skalės sudarytos remiantis logine validacija, t.y. kiekviena skalė turinio prasme sudaryta iš įvairių, tačiau tą patį objektą vertinančių požymių. Klausimynas sudarytas iš 6 skalių, kiekvieną skalę sudaro ne mažiau kaip trys teiginiai. Žemiau pateikiami pavieniai įvairių skalių indikatoriai.

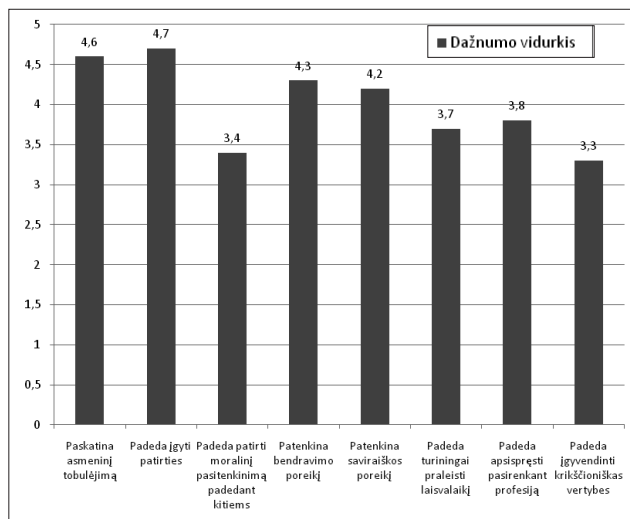
Motyvacijos savanoriškai socialinei veiklai vaikų dienos centruose veiksniai: „Galimybė padėti žmonėms, kurie negali pasirūpinti savimi“, „Galimybė realizuoti savo žinias ir įgauti praktikos“, „Galimybė įgyti naujų žinių, įgūdžių, patirties, išmokti naujų dalykų“, „Galimybė praplėsti savo asmeninį pažinčių ratą“, „Galimybė naudingai praleisti laisvą laiką“, „Galimybė sustiprinti savo galimybes rasti darbą panašioje srityje“, „Galimybė susirasti bendraminčių, užmegzti draugystę“, „Būdas realizuoti savo dorovines nuostatas ar religinius įsitikinimus“, „Noras sulaukti pripažinimo, įvertinimo“.

Asmeninių poreikių tenkinimas savanoriškoje socialinėje veikloje vaikų dienos centruose: „Paskatina asmeninį tobulėjimą“, „Padeda įgyti patirties“, „Patenkina bendravimo poreikį“, „Padeda patirti moralinį pasitenkinimą padedant kitiems“, „Patenkina saviraiškos poreikį“, „Padeda turiningai praleisti laisvalaikį“, „Padeda apsispręsti pasirenkant profesiją“, „Padeda įgyvendinti krikščioniškas vertybes“.

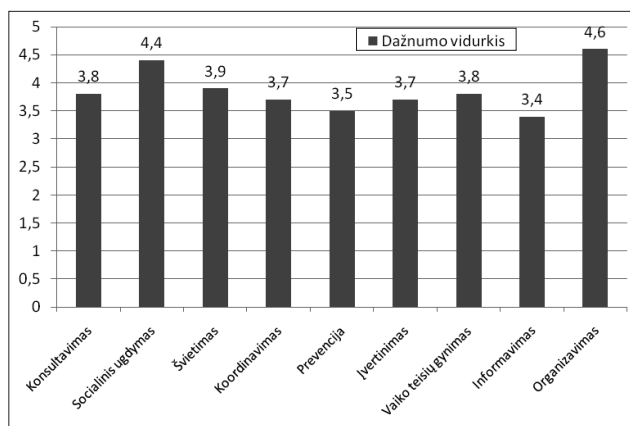
Savanoriškoje socialinėje veikloje atliekamos funkcijos vaikų dienos centruose: „Konsultavimas“, „Socialinio ugdymo“, „Švietimo“, „Koordinavimo“, „Prevencinė“,

1 pav. Motyvacijos savanoriškai socialinei veiklai vaikų dienos centruose veiksmų dažnumo vidurkiai.

2 pav. Asmeninių poreikių savanoriškoje socialinėje veikloje tenkinimo dažnumo vidurkiai.

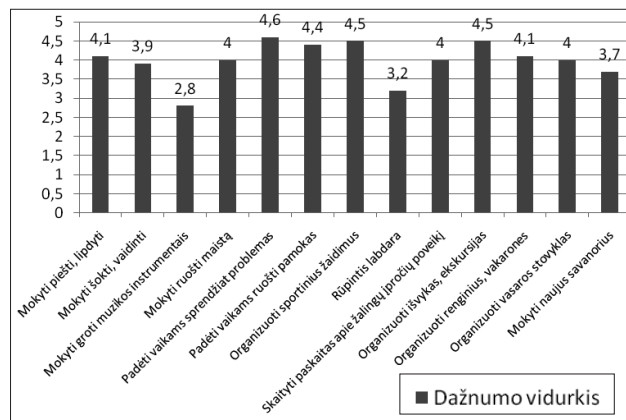
3 pav. Savanoriškoje socialinėje veikloje atliekamų funkcijų dažnumo vidurkiai.

„Įvertinimo“, „Vaiko teisių gynimo“, „Informavimo“, „Organizavimo“.

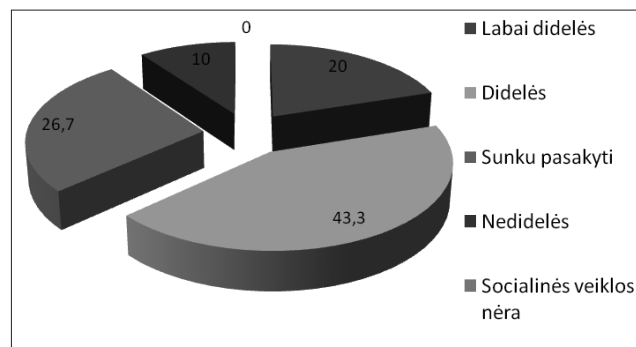
Veiklos rūšys savanoriškoje socialinėje veikloje vaikų dienos centruose: „Mokyti piešti, lipdyti“, „Mokyti šokti, vaidinti“, „Mokyti groti muzikos instrumentais“, „Mokyti ruošti maistą“, „Padėti vaikams sprendžiant problemas“, „Padėti vaikams ruošti pamokas“, „Organizuoti sportinius žaidimus“, „Rūpintis labdara“, „Skaityti paskaitas apie žalingų įpročių poveikį“, „Organizuoti išvykas, ekskursijas“, „Organizuoti renginius, vakarones“, „Organizuoti vasaros stovyklas“, „Mokyti naujus savanorius“.

REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

Motyvacijos savanoriškai socialinei veiklai vaikų

4 pav. Savanoriškos socialinės veiklos rūšių dažnumo vidurkiai.

5 pav. Savanoriškos socialinės veiklos vaikų dienos centruose galimybių įvardijimas procentais.

dienos centruose veiksmų dažnumo vidurkiai pateikiami 1 pav.

Dažnumo vidurkio skalėje (nuo 0 iki 5) vienetą nurodo, kad respondentai visiškai nepritaria išvardintiems motyvacijos veiksniams, dvejetas – nepritaria, trejetas – neturi nuomonės, ketvertas – pritaria ir penketas – visiškai pritaria.

Iš 1 pav. pateiktų duomenų matyti, jog respondentai visiškai pritaria nuomonei, kad juos motyvuoja galimybė įgyti naujų žinių, įgūdžių, patirties, išmokti naujų dalykų. Šio motyvuojančio veiksnio dažnumo vidurkis yra 4,5. Kitų motyvuojančių veiksnių, tokių kaip „Galimybė padėti žmonėms, kurie negali pasirūpinti savimi“ ir „Galimybė realizuoti savo žinias ir įgauti praktikos“, dažnumo vidurkiai siekia 4,4. Šiek tiek mažiau respondentų pritaria nuomonei, jog juos motyvuoja galimybė sustiprinti savo galimybes rasti darbą panašioje srityje ir galimybė naudingai praleisti laisvą laiką. Šių veiksnių dažnumo vidurkiai yra 4,3 ir 4,2. Nuomonė, kad savanoriškai socialinei veiklai motyvuoja galimybė susirasti

bendraminčių, užmegzti draugystę siekia 3,7 dažnumo vidurkio, ir galimybė praplėsti savo asmeninį pažinčių ratą bei sulaukti pripažinimo siekia po 3,5 dažnumo vidurkių. „Galimybės realizuoti savo dorovines nuostatas ar religinius įsitikinimus“ kaip motyvacinio veiksnio dažnumo vidurkis yra 3,3.

Tyrime siekiama nustatyti, kokius asmeninius poreikius respondentai gali tenkinti dalyvaudami savanoriškoje socialinėje veikloje. Tyrimo duomenys 2 pav. rodo, kad dažniausiai respondentai visiškai patenkina patirties įgijimo ir asmeninio tobulėjimo poreikius, kurie siekia 4,7 ir 4,6 dažnumo vidurkių. Rečiau patenkinami moralinio pasitenkinimo - 4,3 ir saviraiškos poreikiai - 4,2. Poreikių, kurie padėtų apsispręsti pasirenkant profesiją, dažnumo vidurkis siekia 3,8, o poreikio turiningai praleisti laisvalaikį dažnumo vidurkis - 3,7. Apklaustieji neturi tvirtos nuomonės apie bendravimo poreikio patenkinimą, kurio dažnumo vidurkis yra 3,4 ir krikščioniškų vertybių įgyvendinimo, kurio dažnumo vidurkis siekia 3,3.

3 pav. pateikiami savanoriškoje socialinėje veikloje atliekamų funkcijų dažnumo vidurkiai. Iš pateiktų duomenų matyti, kad respondentų pagrindinės atliekamos funkcijos yra: organizavimas ir socialinis ugdymas. Šių funkcijų dažnumo vidurkiai siekia 4,6 ir 4,4. Kiek rečiau respondentai atlieka švietimo ir konsultavimo funkcijas. Minėtų veiklų dažnumo vidurkiai analogiškai yra 3,9 ir 3,8. Koordinavimo ir įvertinimo funkcijų dažnumo vidurkiai siekia 3,7. Prevencijos ir informavimo funkcijos sudaro 3,5 ir 3,4 dažnumo vidurkių. Tai reiškia, kad šias funkcijas apklaustieji atlieka kartais. Labai retai respondentai atlieka vaiko teisių gynimo funkciją. Šios funkcijos dažnumo vidurkis yra 2,8.

Tyrimo metu buvo siekiama nustatyti, kokias veiklos rūšis atlieka savanoriai vaikų dienos centruose. 4 pav. pateikti tyrimo duomenys leidžia daryti prielaidą, kad respondentus labiausiai dominanti veikla yra padėti vaikams spręsti problemas. Šios veiklos dažnumo vidurkis siekia 4,6. Sportinių žaidimų, išvykų, ekskursijų organizavimo veiklos dažnumo vidurkiai yra po 4,5, o pagalbos padėti vaikams ruošti pamokas veiklos dažnumo vidurkis yra 4,4. Respondentus šiek tiek rečiau domina organizuoti renginius, vakarones, mokyti piešti, lipdyti. Šių veiklų dažnumo vidurkiai – 4,1. Veiklų: mokyti ruošti maistą, šokti, vaidinti, skaityti paskaitas apie žalingų įpročių poveikį, organizuoti vasaros stovyklas dažnumo vidurkiai siekia po 4. Rečiau respondentus domina veikla, susijusi su naujų savanorių mokymu. Šios veiklos dažnumo vidurkis siekia 3,7. Respondentus mažiausiai domina veikla, susijusi su labdara ir vaikų

mokymu groti muzikos instrumentais. Minėtų veiklų dažnumo vidurkiai yra po 2,8.

Tyrimo metu taip pat buvo siekiama nustatyti, kokios yra galimybės savanoriams atlikti socialinę veiklą vaikų dienos centruose. Tyrimo rezultatai pateikiami 5 pav. Iš šio paveikslėlio pateiktų duomenų matyti, kad dauguma, 13 respondentų (43,3%), savanoriškos socialinės veiklos galimybes įvardija kaip dideles. Kad tokios galimybės yra labai didelės, pažymėjo 20%, arba 6 respondentai. Aštuoniems respondentams (26,7%) buvo sunku įvardinti galimybes, o kad savarankiškos veiklos galimybės yra nedidelės (ribotos), įvardijo - 10%, t.y. 3 respondentai. Nei vienas respondentas neįvardijo, kad savanoriškos socialinės veiklos galimybių neturi.

IŠVADOS

1. Tyrimo analizė parodė, kad du trečdaliai respondentų mano, jog savanoriškos socialinės veiklos galimybės vaikų dienos centruose yra didelės.

2. Trečdalis respondentų nurodė, kad vaikų dienos centruose jie dirba su vaikais ir atlieka organizacinius darbus.

3. Didžioji dauguma respondentų savanoriškoje socialinėje veikloje dažniausiai atlieka organizavimo ir socialinio ugdymo funkcijas. Rečiausiai respondentai atlieka vaiko teisių gynimo funkciją.

4. Tyrimas atskleidė, kad svarbiausias motyvacinis veiksnys, turintis įtakos individų savanoriškai socialinei veiklai vaikų dienos centruose, yra galimybė įgyti naujų žinių, įgūdžių, patirties, išmokyti naujų dalykų. Mažiausiai respondentus savarankiškai socialinei veiklai motyvuoja jų galimybė realizuoti savo dorovines nuostatas ar religinius įsitikinimus.

5. Atlikdami savanorišką socialinę veiklą, savanoriai dažniausiai tenkina patirties įgijimo ir asmeninio tobulėjimo poreikius bei mažiausiai tenkina asmeninius bendravimo poreikio ir krikščioniškų vertybių įgyvendinimo poreikius.

Literatūra

1. Dėl nacionalinės nevyriausybinų organizacijų vaikų dienos centrų 2002–2004 metų programos // Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas. Nr. 731, 2002 gegužės 24 d. Prieiga internete: www.nplc.lt/sena/pr13/program_dok/17.doc [žiūrėta 2011-05-20].

2. Dėl nacionalinės nevyriausybinų organizacijų vaikų dienos centrų 2005–2007 metų programos // Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas. Nr. 1525, 2004 gruodžio 1 d. Prieiga internete www.nplc.lt/sena/pr13/program_dok/17.doc [žiūrėta 2011-05-20].

3. Gyventojų dalyvavimas savanoriškoje veikloje didėja. Prieiga internete: http://www.nisc.lt/lt/news.php?news_id=378 [žiūrėta 2011-05-21].-

4. Ilgius V. (1999), cituotas Jonutytės I. Savanorystė socialinio ugdymo sistemoje. Monografija. – Klaipėda, Klaipėdos universitetas, 2007.

5. Jonutytė I. Savanorystė socialinio ugdymo sistemoje. Monografija. – Klaipėda, Klaipėdos universitetas, 2007.
6. Kariniauskienė A. Savanoriškos socialinės veiklos galimybės vaikų dienos centruose: socialinio darbuotojo profesinio bakalauro baigiamasis darbas, Kauno kolegija, Kaunas, 2011.
7. Lietuvos Respublikos Labdaros ir paramos įstatymas. 1993 m. birželio 3 d. Nr. I – 172. Prieiga internete: <http://www3.lrs.lt/cgi-bin/preps2?Condition1=165733&Condition2=>. [žiūrėta 2011-05-22].
8. Lietuvos gyventojų nuostatų ir atvirumo savanorystės idėjai studija. Prieiga internete: http://www.nisc.lt/lt/files/main/Savanoryste_TNS.pdf, [žiūrėta 2011-05-25].
9. McCurley S., Lynch R. Savanorių vadyba. - Vilnius: savanorių centras, 2001.
10. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras. Prieiga internete <http://www.nisc.lt/lt/index.php> [žiūrėta 2010-10-02].
11. Patria A. C. (2007), cituotas Jonutytės I. Savanorystė socialinio ugdymo sistemoje. Monografija. – Klaipėda, Klaipėdos universitetas, 2007.
12. Polukordienė K. O. (1997), cituota Jonutytės I. Savanorystė socialinio ugdymo sistemoje. Monografija. – Klaipėda, Klaipėdos universitetas, 2007.
13. Saulaitis A. Savanoriškos kultūros ugdymas // Socialinis darbas. Profesinė veikla, metodai ir klientai. – Vilnius, Mykolo Romerio Universitetas, 2010.
14. Savanorystės Europoje Deklaracija. 2005. Prieiga internete: www.savanoris.lt/files/main/manifesto_lt.doc [žiūrėta 2010-11-02].
15. Savanorystė Lietuvoje: Kas? Kaip? Kur? TEO LT, AB ir VŠĮ „Savanorių centras“, 2008.
16. Skruibienė I., Polukordienė K.O. Savanorių pritraukimo ir motyvavimo programa. – Vilnius, Jaunimo psichologinės paramos centras, 2010.
17. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija - statistika. Prieiga internete: <http://www.socmin.lt/index.php?567434200> [žiūrėta 2010-11-02].

OPPORTUNITIES OF VOLUNTARY SOCIAL WORK FOR CHILDREN IN DAY CARE CENTERS

Ovidijus Grincevičius

Summary

Key words: voluntary social work, child day care centers.

Volunteering is a recognized and valued as a very important part of social activity, yielding benefits not only volunteers but also volunteers and host organizations and the entire state. The main purpose of the voluntary social work is to help a person to fully improve the quality of life. Lithuania in voluntary social activities mostly involved young people, a priority area - social work with children at social risk. So it is important for voluntary disclosure of social interactions on children's day care centers.

The aim of this paper is to investigate the activities of voluntary social opportunities for children day care centers. The research showed that two-thirds of respondents feel that voluntary social work opportunities for children in day care centers are high. A third of respondents indicated that children's day care centers are working with the children and carry out organizational work. Less than half of the respondents to decide on education of children, more than a third of the respondents to decide social and less than one-third of the respondents to decide childrens' psychological problems. The research shows, that respondents are least likely to carry out the rights of children function. The main factor of motivation of voluntatry social work in children day care centers is opportunity to acquire new knowledge, skills, experience, learn new things. The study showed that voluntary social work day care centers for children of respondents satisfying experience for the acquisition and personal development needs.

Correspondence to: ogrinkevicius@yahoo.com

Gauta 2011-06-01

